

Archiwistyka społeczna

Ośrodek KARTA w Warszawie

Niezależna, pozarządowa organizacja zajmująca się dokumentowaniem i upowszechnianiem historii najnowszej Polski i Europy Środkowo-Wschodniej.

Środowisko KARTY podjęło działalność:

- wydawniczą w roku 1982 (w podziemiu)
- dokumentacyjną – w 1987
- legalną – w 1989
- międzynarodową – w 1992
- edukacyjną – w 1996
- internetową – w 2004
- digitalizacji zbiorów – w 2008
- udostępniania zbiorów w bibliotece cyfrowej – w 2009
- rzecznictwa na rzecz archiwistyki społecznej – w 2009

www.karta.org.pl

Ośrodek Karta

Początek działań na rzecz archiwistyki społecznej

2010 – projekt Cyfrowych Archiwów Tradycji Lokalnej (inicjowanie powstawania cyfrowych archiwów przy bibliotekach gminnych działających w gminach do 20 tys. mieszkańców)

grudzień 2012 – powstanie portalu www.archiwa.org (rozpoczęcie identyfikacji i opisu polskich archiwów społecznych (AS); pierwsza publikacja o archiwach i dla archiwów – podręcznik „Archiwistyka społeczna”)

styczeń 2014 – wspólny projekt Ośrodka KARTA i 12 archiwów społecznych polegający na opracowaniu i digitalizacji zasobów (zbiorowy wniosek do NIMOS-u, którego efektem jest m.in. zdigitalizowanych i udostępnionych 29 tys. stron dokumentów i 8 tys. zdjęć)

marzec 2014 – projekt „Stabilizacja archiwistyki społecznej w Polsce” realizowany w ramach programu Obywatele dla Demokracji, finansowanego z Funduszy EOG – rzecznictwo KARTY na rzecz archiwistyki społecznej.

Cele projektu „Stabilizacja archiwistyki społecznej w Polsce”

- opracowanie modelu współpracy archiwów społecznych z państwem (udział w procesie legislacyjnym dotyczącym nowelizacji prawa archiwalnego; międzynarodowa konferencja „Archiwa społeczne. Modele współpracy z państwem” październik 2014)
- profesjonalizacja dziedziny, zwiększenie kompetencji archiwistów społecznych (szkolenia stacjonarne; szkolenia online; materiały edukacyjne; program komputerowy BAS do opracowania zasobu)
- stworzenie sieci archiwów społecznych (regionalne Pogotowie Archiwalne, Kongres Archiwów Społecznych 24 października 2015)
- promocja dziedziny (tylko 12% Polaków rozpoznaje archiwa społeczne)

Cechy archiwum społecznego

Geneza: powstaje oddolnie, nie z odgórnego nakazu.

Zasób: dotyczy m.in. historii życia społecznego, codziennego, sportowego, artystycznego, zawodowego.

Sposób działania: oparty jest na partycypacji społecznej, obywatelskim zaangażowaniu
(w pozyskiwanie, opracowanie, czasem udostępnianie zbiorów).

Podmioty prowadzące archiwa społeczne

- Archiwa społeczne to zazwyczaj organizacje pozarządowe – 63% z 450 podmiotów zewidencjonowanych na portalu archiwa.org
- Pozostałe 37% to:
 - instytucje samorządowe - głównie biblioteki gminne (28%)
 - grupy niesformalizowane (8%)
 - instytucje państwowe (1%)

Przykładowe obszary zainteresowań archiwów społecznych

- historia lokalna (np. Fundacja TRES w Zbąszynie)
- historia grupy zawodowej (np. Stowarzyszenie Elektryków Polskich z Warszawy)
- historia kobiet (np. Fundacja Przestrzeń Kobiet z Krakowa)
- historia sportu (np. Izba Pamięci Pogoni Szczecin)
- historia oporu społecznego (np. Stowarzyszenie Osób Represjonowanych w Stanie Wojennym w Puławach)
- historia grupy osób (np. Instytut Historii Głuchych Surdus Historicus z Warszawy)

Typ zasobu archiwów społecznych

Archiwa gromadzą różny typ zasobu. Większość (80%) gromadzi fotografie. Kolejne grupy materiałów to:

- dokumenty osobiste
- materiały ikonograficzne
- dokumenty życia społecznego
- dokumentacja aktowa
- nagrania dźwiękowe
- wydawnictwa drugiego obiegu.

Sylwetki twórców archiwów społecznych

Archiwisto społeczny – przedstaw się!

Archiwa prowadzą osoby o różnej profesji: pielęgniarki, muzycy, inżynierowie, nauczyciele. Łączy ich pasja dokumentowania historii: regionu, środowiska czy – na przykład – grupy artystycznej.

Na stronie www.archiwa.org przedstawiamy sylwetki twórców.

Zapraszamy do włączenia się do akcji.

Sylwetki twórców archiwów społecznych

Natalia Martini (Bronowickie Archiwum Społeczne):

„Archiwistyką społeczną zajęłam się z powodu fascynacji historią zapisaną we wspomnieniach, historią przeżytą i doświadczoną przez zwykłych ludzi, których losy kryją się w cieniu wielkich wydarzeń i wielkich postaci. Archiwistyka społeczna to świetny sposób na odkrywanie i ocalanie od zapomnienia mikrohistorii, które są dla nas ważne, gdyż dotyczą naszego bezpośredniego otoczenia – rodziny, szkoły, zakładu pracy, ulicy, osiedla, dzielnicy. Dlatego zajęłam się Bronowicami – dawną podkrakowską wioską, rozstawioną przez młodopolskich artystów, która od momentu włączenia jej w obręb Krakowa w 1941 roku, zmieniła się nie do poznania. Co ciekawe, mieszkańcy Bronowic wciąż mówią, że są stąd, a nie z Krakowa, co oznacza, że lokalna tożsamość jest dla nich ważna.”

Modele udostępniania zbiorów przez małe instytucje kultury

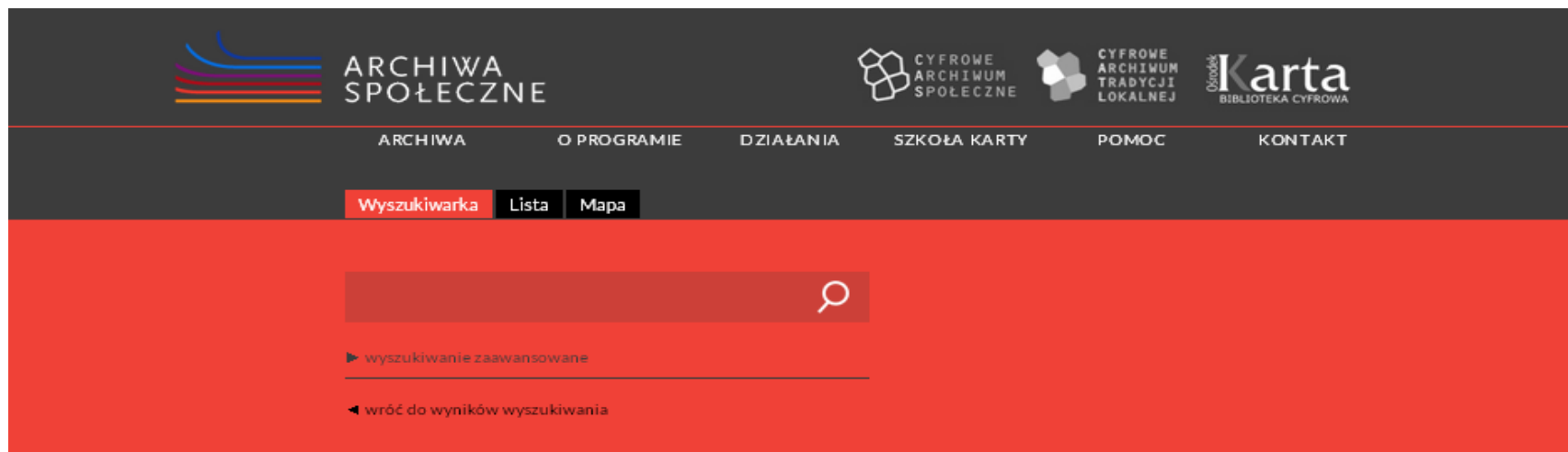
- własne strony internetowe (np. dolny-slask.org.pl – portal społecznościowy z historycznymi i współczesnymi zdjęciami Dolnego Śląska prowadzony przez Stowarzyszenie „Wratislaviae Amici”)
- strony domowe CATL i CAS prezentujące zdigitalizowane zbiory w systemie archiwa.org (np. strona Grajewskiej Izby Historycznej www.grajewo.archiwa.org)
- udostępnianie na miejscu (np. Izba Pamięci Pogoni Szczecin)

Modele udostępniania zbiorów – zdigitalizowane zbiory w systemie archiwa.org

- ok. 180 stron internetowych CATL i CAS w systemie archiwa.org prowadzonych przez biblioteki gminne, fundacje i stowarzyszenia; na stronach umieszczono ok. 27 tys. materiałów archiwalnych (fotografie, dokumenty, wspomnienia i nagrania)
- część materiałów dostępna jest także w Bibliotece Cyfrowej CATL <http://dlibra.karta.org.pl/catl/dlibra>

Ogólnopolski portal archiwistyki społecznej: www.archiwa.org – baza archiwów społecznych

Stowarzyszenie Cyfrowa Galicja

Tarnowsko-Galicyjska Biblioteka Cyfrowa
Tarnów

[DANE KONTAKTOWE](#) | [INFORMACJE O ORGANIZACJI](#) | [INFORMACJE O ZASOBIE](#) | [UDOSTĘPNIANIE ZBIORÓW](#)

Stowarzyszenie Cyfrowa Galicja powstało w 2007 roku z inicjatywy historyków, kulturoznawców i fotografików. Członkowie Stowarzyszenia gromadzili materiały przeznaczone do zeskanowania i umieszczenia w bibliotece cyfrowej. W ten sposób Stowarzyszenie powołało Tarnowsko-Galicyjską Bibliotekę Cyfrową, która zawiera przede wszystkim zbiory prywatne z obszaru Galicji. Tarnowsko-Galicyjska Biblioteka Cyfrowa powstała dzięki dofinansowaniu z Narodowego Instytutu Audiowizualnego w ramach programu Dziedzictwo Cyfrowe.

Ogólnopolski portal archiwistyki społecznej: www.archiwa.org/catl i www.archiwa.org/cas – zasoby archiwów społecznych

The screenshot shows the homepage of the 'Cyfrowe Archiwum Tradycji Lokalnej' (CATL) website. The header features the logo 'CYFROWE ARCHIWUM TRADYCJI LOKALNEJ' on the left and 'CYFROWE ARCHIWUM SPOŁECZNE' and 'ARCHIWA SPOŁECZNE' on the right. A red navigation bar contains links: 'STRONA GŁÓWNA', 'JAK WYSZUKIWAĆ?', 'O PROJEKCIE', 'LISTA CATL', 'KONTAKT', and a Facebook icon. The main content area is divided into two columns. The left column, titled 'WITAMY', contains a paragraph about the project and a red box with a map of Poland and the text 'Zobacz archiwa w sieci CATL'. The right column features a search section with a text input field, radio buttons for search scope, a dropdown menu, and a 'SZUKAJ' button. Below this is a 'Wyszukiwarka ogólna' section with a Google search bar and a 'Wyszukaj' button. At the bottom, there is a section for 'Nowe zasoby (sieć CATL)' and a link to 'Pamiętkowe zdjęcie mieszkańców Łaz'.

CYFROWE ARCHIWUM TRADYCJI LOKALNEJ

CYFROWE ARCHIWUM SPOŁECZNE

ARCHIWA SPOŁECZNE

Ośrodek Karta
BIBLIOTEKA CYFROWA

STRONA GŁÓWNA JAK WYSZUKIWAĆ? O PROJEKCIE LISTA CATL KONTAKT fb

WITAMY

Cyfrowe Archiwum Tradycji Lokalnej (CATL) to projekt realizowany przez Fundację Ośrodka KARTA w ramach Programu Rozwoju Bibliotek. CATL to sieć organizowanych w bibliotekach archiwów społecznych, dokumentujących lokalną przeszłość. Na tej stronie można przeszukać zbiory tych archiwów. Część z tych materiałów jest dostępna także online w Bibliotece Cyfrowej Cyfrowych Archiwów Tradycji Lokalnej.

Przeszukiwanie po tytule, opisie, tagach

☐ Szukaj we wszystkich archiwach CATL
☒ Szukaj w CATL przy

Stowarzyszenie "Aleksandrowska Kultura" w Aleksandrowie Kujawskim

wyszukiwanie zaawansowane

SZUKAJ

Wyszukiwarka ogólna

Google™ Twoja wyszukiwarka

Wyszukaj ✕

Nowe zasoby (sieć CATL)

Pamiętkowe zdjęcie mieszkańców Łaz (Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Łazach) »

CATL - strona główna - Google Chrome

Ogólnopolski portal archiwistyki społecznej: www.archiwa.org/catl

Strona domowa danego CATL

**CYFROWE
ARCHIWUM
TRADYCJI
LOKALNEJ**

5. Cyfrowe Archiwum Tradycji Lokalnej
Miejska Biblioteka Publiczna w Cieszanowie

[STRONA GŁÓWNA ARCHIWUM](#)[DZIAŁY](#)[KOLEKCJE](#)[TECZKI](#)[AKTUALNOŚCI](#)

Menu

- Strona główna sieci CATL
- Czym jest CATL?
- Pomoc
- Zespół CATL w Cieszanowie

Polecane

- Blog
- Program Rozwoju Bibliotek
- Historia XX wieku - serwis Ośrodka KARTA
- Polacy na Wschodzie
- Biblioteka Cyfrowa Ośrodka KARTA
- Miejska Biblioteka Publiczna w Cieszanowie
- Blog Miejskiej Biblioteki Publicznej w Cieszanowie

Wyszukaj

w zbiorach tego archiwum

w zbiorach sieci CATL

SZUKAJ

wyszukiwanie zaawansowane | jak wyszukiwać

Wyszukiwarka alternatywna (przeszukuj zasoby wszystkich bibliotek)

Wyszukaj x

Strona główna

Ostatnio dodane archiwalia

Tagi [pokaż wszystkie tagi](#)

Cieszanów 20 w. lata 40-te lata 30-te XX w. lata 40-te XX w. lata 20-te XX w. Freifeld szkolnictwo lata 30-te Kowalówka architektura gimnazjum Leżajsk Niemirów okupacja

Ośrodek KARTA w Warszawie

Dziękuję za uwagę.

Kontakt:

Fundacja Ośrodka KARTA

Ul. Narbutta 29, 02-536 Warszawa

Dział Archiwistyki Społecznej

www.archiwa.org

E-mail: as@karta.org.pl

tel. (22) 844 10 55